

Nr. 4

1950 m. balandis

1950 m. balandžio mėn. 9 d.

Šeštą kartą raudonojo tautų laisvės pavergėjo - komunizmo priespaudoje švenčiame Kristaus Prisikėlimo šventę.

Velykų varpų gaudesys, tikinčiųjų vienas kita sveikinimas ir džiaugsmo reiškinys mums primena, kad, veik prieš 2 000 metų, Erodas, pamatęs, kad žmonija Kristaus mokslą pamėgo, o stabmeldžių stabus naikina, sugalvojo smurtą ir Kristų atidavė žydams nukryžiuoti. Tačiau, Kristaus pasakyti žodžiai: "Aš kelsiuos iš numirusių, kad katalikų tikėjimas amžiais gyventų pasaulyje", išsipildė.

Žmonija laukė, tikėjosi ir sulaukė.

Mes, sunkios ir kruvinos kovos dėl laisvės bare, taip pat jau šešytus metus gyvename gavėnią, joje ruošiamo platumo vieškelį laisvei, jį apvalydami nuo piktžolių, kurios nori užstoti jai kelią. Tas laukimas sunkus, pagrįstas kraujo aukomis, bet mes tikime ir tas mūsų tikėjimas virs tikrove - sulauksime. Artėja diena karui - komunizmo sunaikinimui. Karo dievas trenks savo galinga ranka ir sugaus pirmieji kovos šūviai. Mums tai bus lyg tas Velykų varpų gaudesys, tai bus laisvės trinitas.

Pasaulinio karo gaisras savo milžiniška liepsna sutirpdys pavergėjo fermas. Karas sudarys sąlygas ir mums nepriklausomybę atgauti. Mūsų sunkios kovos, kančios ir ašaros, tremtyje ir kalėjimuose nukankintųjų gyvybių aukos nenueis

veltui. Išauš naujos gėdynės aušra. Galingu gar-
su suskambės taip senai lauktas, taip sunkiai pa-
jaustas, visų pavergtųjų tautų obalsis: "Laisvė
ir nepriklausomybė".

Velykų šventėje sveikinu visus Laisvės Kovo-
tojus, bendradarbius, skaitytojus ir visus tau-
tiečius ir kviečiu su dar didesniu pasišventimu
ruošti tautos išlaisvinimo kovai.

Velykos sutampa su pavasario pradžia. Pavasa-
rį kiekvienas gyvis ruošiasi naujam gyvenimui,
naujam darbui. Mes, partizanai, ruošiamės nau-
jam pavasariui - laisvės atkovojo pavasariui.
Pavasari saulė ištirpdo ir upės išplukdo į jū-
ras ledus, kurie laiko jas sukaustę. Linkiu, kad
su upių ledais ištirptų ir iš mūsų brangaus kraš-
to būtų išvyta priespauda ir vergovė.

Pavasariais okupantas prieš LLKS paruošia
naujas priemones ir meta didelią jėgą mūsų su-
naikinimui. Kad išvengtume aukų, visuomet bū-
kime atsargūs ir gudrūs.

Taip pat būkime griežti ir teisūs okupantams
ir parsidavėliams, kad jie pajustų, jog ne jie,
bet mes šio krašto šeimininkai buvome; esame ir
būsime, o jie ginklu mums vergovę atnešė, gin-
kliu juos iš čia ir išvysime.

ŽEMAIČIŲ APYGARDOS

V a d a s

~~~~~

KRYŽIUS IR PRISIKELIMAS

/Velykinės mintys bolševikiško teroro metu/

Kristus mardės iki pasaulio pabaigos; tad budėkime kartu su Juo.

Kiekvieno žmogaus ir kiekvienos tautos gyvenime, kaip ir Kristaus gyvenime, būva du momentai: Didysis Penktadienis ir Velykų rytas - Kryžius ir prisikėlimas. Be Didžiojo Penktadienio nėra Velykų ryto ir be kryžiaus nėra prisikėlimo. Be kančios ir aukos nėra gyvenimo, be sąsūrų nėra džiaugsmo. "Jei kviečio grūdas nekris į žemę ir neapmirs... /Jon. XII, 24/".

Kryžius ir Prisikėlimas tieša mums guodžia, ramina ir mums duoda vilties. Toji tikrėnybėkad po kryžiaus sėka garbingas prisikėlimas, buvo paguoda ir jėga krikščionims, kurie, paniekinę gyvybę ir mirtį, per sunkias kovas ir kruvinus persikiojimus išnešė ir mums išsaugojo geriausią palikiną - tikėjimą į Kristų, kuris kentėjo ir prisikėlė. Mes sustojame, kupini rimties ties tais trimis milijonais tūk. kenki - nių, kurių daugumo šiandien istorija nė vardo nežino. Mes lenkiame galvas prieš tuos tyrus žemės angelus, didvyriškas krikščionių mergaites, kurios drąsiai žengė į mirtį ir kurių žingsnyje, kaip jomis stebisi vienas net ne katalikų rašytojas, skambėjo geležinis romėnų legijonų žingsnis. Mes lenkiame galvas prieš tuos jaunuolius, Kristaus karius, kurių tikėjimas nepalūžo ne po budelio kalaviju; mes didžiūoja - mės ir esame ipodiniai tų vyrų ir moterų, kurie savo sąžinės neišmainė į gerą vietą, pinigų - - -

Artinasi vakaras. Ir tuoj užstos naktis, ir danguje blykstelės pirmosios žvaigždės,

t.y. bus tas metas, kada nelaimingieji ir persekiojamieji visais priespaudos laikais gali laisviau atsidusti, nes - žvėrys yra jau sumigę, prisisotinę kraujo. Viršum kankeinių krauju pasruvusios Romos naktis ir sienų, ir medžių šešėliais tyliai slenka krikščionys į vieną daržinę. Daržinėje ant sienos kabo didžiulis medis Kryžius. Katakombų krikščionys sukumpa prieš Kryžių ir ašarų pilnas akis kelia į Nukryžiuotąjį. Priekyje klūpo apaštalas Petras. Tyla, bet skausmo perdaug, ir jis nesulaikomai prasiveržia iš sukruvintų širdžių.

- Pagony suėmė mano vyrą ir aš likau vienas su trimis mažais vaikais, ir kas dabar juos maitins, Viešpatie?

- Budeliai išniekino mano dukteris ir, Viešpatie, tai leidai!

- Budeliai užmušė mano sūnų ir, Viešpatie, tyli.

- Pakyla apaštalas. Jo galva ir rankos dreba, iš jo veido ovalkia tarytum įkūnyta senatvė ir negalė. Jis atsigręžia į krikščionis ir tyliu balsu prabyla:

- Aš buvau Kalvarijos kalne ir aš girdėjau kūjo smūgius, ir aš ~~girdėjau~~ mačiau kaip Jį prikėlė ir kaip kryžius pakilo aukštyn. Ir man širdis susopo, ir aš mačiau, kad jau viskas yra žuvę... Bet Viešpats trečia diena prisikėlė... Ir aš, Dievo apaštalas, sakau tau, kuri likai su mažais vaikais, kad Dievas bus jų tėvu! Ir tau, kuriai budeliai išdergė nekaltas dukteris, sakau Kristaus vardu, kad atrasi jas gražesnes už Kebrono lelijas. Aš sakau tau, motin, kuriai budeliai užmušė sūnų, kad jis prisikels garbingai...

Daržinėje pasidarė tylu, už daržinės tyliai žingsniavo sargybinis, o pro stogo plyšius prasiskvėbusi blanki mėnėsienos šviesa nušvietė į kryžių pakeltas akis ir skausmo nuskaidrintus

veidus. - - -

Katakombų krikščionys mirė, ir jie savo mirtimi nugalėjo. Viršum tirono kapo išsiskleidė gražiausi meilės šeligijos žiedai. Mes esame pirmųjų amžių krikščionių įpėdiniai. Tad būkime verti jų! Mokėkime garbingai gyventi ir garbingai mirti!

1793 - 94 metais Prancūzijoje prasidėjo kruvinos persekiojimo dienos. Laisvės, lygybės ir brolybės vardan raudonoji komūna, komunizmo prapūšas milijonus žmonių siuntė į mirtį. Giljotina be perstogės dirbo dieną ir naktį. Kiekvienas kunigas, atsėsakęs prisiekti civiliniai konstitucijai, be apeliacijos teisės būdavo per 24 valandas nužudytas. Kiekvienas persidėvėlis, kuris persekiojamąjį išduodavo valdžiai, gauna 100 talerių atlyginimo. Kas jį priglobia ir slepia po savo pastoge, tam nukertama galva ar ištremiamas. Visi kryžiai pakelėse nukertami. Bažnyčios uždaromos. Taip skamba komunizmo pranešų įsakymas iš 1793 m. balandžio 24 d. rugsėjo 17 ir spalio 20 d. Revoliucijos kareiviai kasdien siautėdavo kaime ir krėsdavo sodybas, ieškodami Giljotinai aukų. Tačiau, nepaisant šitokių drakoniškų priemonių, tikintieji slėpdavo nelaiminguosius ir, kai ateidavo geradarė naktis, gerieji kunigai išlisdavo iš savo slėptuvių ir perbėgdavo kaimų lūšnelės, kur laikydavo Kalvarijos Auką, teikdavo Sakramentus, laimindavo jaunavedžius - - -

Jau prietemis, ir patikimieji žmonės renkasį į daržinę ar aptamsintą kambarį - ką dar labiau užmaskuotų nuo siaučiančių po kaimus komunistinių gaujų, vyrai privažiuodavo ties daržinės durimis su šieno vežimu ir, lyg nieko nedėti, iškraudavo šieną - o daržinėje kunigas, išblyškusiu ir kančių išvogotu veidu, paskubomis užsidėdavo liturginius rūbus ir pradėdavo Kalva -

rijos Auką : "In treibo ad altare Dei - aš žengs
siu prie altoriaus Dieve, Kuris linkmina mano
jaunystą..."

Daug jų ir tu, kurie su meile juos priglaudė,
žuvo, bet į žuvusiųjų vietą stojo kiti pasiryžė-
liai. Jie mirė, bet per kryžių ir kančias atnešė
savo Tėvynei prisikėlimą, nes laisvės ir meilės
idėja, dėl kurios buvo mirštama, nemirė. Iš po-
grindžio išsikėlė skausmuose apvalyta krikščio-
nybė ir šlandieną nė vienas kraštas, kaip Pran-
cūzija, neturi tokių didelės minties žmonių, kaip
Konvertitus Marytein ir Bargsum, tokios daugybės
pasaulinio masto rašytojų, kaip Paul Claudel, Paul
Bourgot, Henry Bordeaux, Rene Bazin, Francois Mau-
rec, iš kurių raštų kiekvieno puslapio dvelkia
gili krikščioniška mintis, arba tokių, kurių, kaip
marš. Foša, kuris ir Verdono pragare kasdien
klausydavo šv. Mišių - - - - -

Viskas bėga ir keičiasi, viskas yra palenkta
kintamumo dėsniams ir laikas žaidžia tirono sos-
tais, tik Tu vienas, Viešpatie, kaip sako Tavo
apaštalas, nesikeiti ir esi. Tas Pats vakar, šian-
dien ir per amžius. Mes tikime, Viešpatie, kad
bolševikinis slibinas praeis, kaip šešėlis, kaip
biaurus sapnas, ir kad jis bus nusviestas šalin,
kaip nudevėtas rūbas, ir kad iš kančių ir kraujo
prisikels mūsų Tėvyne ir mūsų Tėvynės soduose
obelys, baltai vėl sužydės, ir mūsų laukuose pa-
auksėti kviečiai vėl banguos. Mes žinome, Vieš-
patie, kad Tu užgydysi visas mūsų žaizdas, ir mū-
sų širdyje beliks vien prisiminimas ir tylus il-
gesys žuvusių draugų kapų. Būk, Viešpatie, dabar
užuovėja nuo šiaurės vėjo mūsų broliams Sibiro
tundrose ir pastogė mūsų partizanams, Laisvės Ko-
voje nykią naktį. Palaimintas būk, Viešpatie, kan-
trybės ir visokios paguodos Dieve, Kuris mus pa-
guodi mūsų kiekviename sielvarte.

/II Kor. 1, 3-4/

~~~~~

LIETUVAI

Pedangė mėlyna, tartum žiedas,
Pavasariu alsuoja žemė mūs.
Juk tavo grožį daug kas gieda...
Nelaimė vaikšto nūn po erimus.

Į marės plaukia upės mūsų sraujos.
Kur plauki, Lietuva, sumindžiota, paniekinta.
Juoda žaizda, iš jos rasoja kraujas
Ir žemė, žemė, kolėktyvo, žemė nickeno.

Pavasaris. Atneš naujų žiedų jįsai:
Atneš jįs naują laimę, naują viską.
Pakilkime visi ir turime mes eiti,
Kur laimė pro žaizdas su rytu tviska.

Pedangė mėlyna. Linai mėlsvi žydės,
Ir žemė čia taip nekalta atrodys.
Kas gali ją pajudinti, paliest,
Kam iš lūpų kris prakeikimo juodo žožis?

Gėl atdusys tik išsiverš iš motinos krūtinės:
Sūnus jos žuvo; akys buvo mėlynos lyg linai.
Prie linų lauko pasėdės ji nusiminus
Ir pagalvos: laiminga aš buvau senai.

O Lietuva, tu mielas, brangus kraštas!
Dar saukė tau tekės taip nuostabiai šviesi.
Vingiuosis prieš akis mąrgasis drobių raštas
Ir nuo vilties švésieja ta tamsi naktis.

~~~~~

PRIE SUDEGINTOS TEVIŠKĖS

Naktis kiekvieną būtybę užliūliavo ir perkėlė į sapnų karalystę, kad jie ten galėtų laisviau atsikvėpti, kad ji nors trumpam galėtų užmiršti žiauriąją tikrovę. Tačiau, aš negalėjau nuklysti į tą pasakų šalį, nes paskutinį kartą buvau savo gimtajame lizdelyje, nes paskutinę naktį aš berymojau darželyje prie kryžiaus.

Sergenti motina miegojo. Ilgai aš žiūrėjau į jos raukšlią išvagotą veidą, į jos suvytusius skruostus, ant kurių buvo žymu nudžiūvusių ašarų pėdsakai. Man skausmas suspaudė širdį, kad aš daugiau nebegalėsiu aplankyti motinos, nes, nors aš pas ją ateidavau tik naktimis, bet kažkoks niekšas tą mano atėjimą pastebėjo ir pranešė maskoliui. Jau kelintą kartą jie gąsdino sergančią motiną, grąsindami ją nušauti, išvežti į Sibirą, jeigu ji nepasakys kur sūnus. Tačiau, nieko priešas neišgavo iš jos suspaustų lūpų, nieko iš jos nesužinojo. Tad, paskutinį kartą aš atėjau jos aplankyti. Man skaudu, kad aš nebegalėsiu sergančiai motinei paduoti net vandens stiklinę, skaudu, kad dėl niekšo išgamos aš turiu apleisti gimtuosius namus.

Vėjelis judino lango užuolaidas ir nešė į kambarį nakties vėsumą. Aš, paskutinį kartą, pasirėmęs į palangę, gėrėjausi jaunutėmis rūtomis, paskutinį kartą į savo krūtinę traukiau mėtų kvapą; paskutinį kartą atsisisveikinau su kiekviena sodybės kertele, paskutinį kartą vaikščiojau jos kieme. Apėjęs grįžau į kambarį. Motina miegojo ir kažką baisaus sapnavo, nes trūkčiojo jos pečiai, blaškėsi rankomis ir baisiai iškreipdavo veidą. Taip norėjosi pabūti dar nors valandėlę, nors minutę pasigėrėti motinos veidu, bet aušra, kaip rožė, kaskart skleidžiasi vis

daugiau ir daugiau ir aš jau privalėjau ap-
leisti tėviškę, kaip apleidavau kiekvieną kartą,
aplankęs motiną. Tik dabar šis apleidimas daug
skaudesnis, nes nebegalėsiu į ją grįžti.

Bėgo laikas. Saulėtas dienas keitė miglo-
tos naktys. Mes turėjome pasitrenkti kitur, nes
labai ėmė persekioti priešas. Gavau iš gimti-
nės žinia, kad ir motiną priešas išvarė iš
namų. Ji prisiglaudė pas vieną senutę ir jos
sveikata negerėjo.

Aš jos daugiau nebesusitikau, nes ją išve-
žė į Sibirą... Mama, tau skaudu buvo palikti
namus, kuriuose tu praradai savo sveikata, na-
mus, kuriuose tu praleidai daug skaudžių ir
džiaugsmingų valandų. O koks skausmas tau spau-
dė krūtinę, kuomet tu turėjai palikti kančio-
nis apvaikuotą brangiąją Tėvynę! Aš žinau, kad
tu išvažiuodama neliejai ašarų, kad tu negal-
vojai apie savo likimą, tu tik kentėjai dėl
to, kad tu nebegali su jaunaisiais kovoti dėl
Tėvynės. Ir tave išvežė... Tu šiandien toli
toli nuo gimtųjų namų, toli nuo tėviškės pil-
kųjų arimų, nuo žaliųjų Lietuvos girių. Nebe-
taršys švelnutis tėviškės vėjelis tavo pabalu-
sių plaukų, nebeatskris pas tave liūdnas gegu-
tės "kū-kū", nebedžiugins tavęs gimtosios žė-
mės alsavimas. Tau tik negailestingai piktas
šiaurys plėšys pabalusius plaukus. Bet, mama,
aš atkeršysiu priešui už tave, aš atkeršysiu už
Tėvynės žaizdas!

Prabėgo kiek laiko ir manyje kilo noras
aplankyti gimtinę. Nors aš žinojau, kad nebe-
pasitiks manęs su džiaugsmu motina, nebekilnos
vėjelis lango užaolaidos ir tik tuščioje, be
langu, be durų, išdraskytoje pirkioje stūgaus
vėjas ir sukels manyje skausmą. Bet kažin ko-
kia jėga mane traukė būtinei dar kartą ten nu-
eiti. Ir vieną naktį aš išėjau. Kada jau buvau

visai nebetoli ir bereikėjo tik pereiti nedidelį miškelį, aš pagreitinau žingsnius, kad kuo greičiau išvysti vienišą klevą, nuvytusiu vainiku apvainikuotą kryžių ir nykią pirklą. Ir taip svajodamas, žingsnis po žingsnio artinaus prie gimtosios gūžtos. Bet kas čia? ~~bet~~ Ar aš sapnuoju, ar mano nervai paire? Štai baigia rusenti namo sienos, stovi pajuodęs klevas. Dieve, neįangi tai gimtieji namai?... Taip, tai jie... Pirkios, kurioje aš užaugau, kurioje leidau ilgesingas naktis, nebėra... Sienos, kurios buvo prisigėrusios mano kvapo, mano dvasios, svajonių ir ašarų, džiaugsmo ir skundų, baigia virsti pelenais. Brengi gimtine! Už ką tave sunaikino tavo priešas? Už ką pavertė pelenais? Kuo tu jam nusikaltai, ką blogo padarei?... O gi nieko. Stovėjai lietuviškoje žemėje ir tiek. Jie norėjo atkeršyti už tai, kad lietuvis jam nenušlenkė galvos, bet jeigu priešas tik tiek tegali, tai geriau togu nesidžiaugia savo "žygdarbiais". Bet gal ir geriau, kad tave sudegino, nes iš lietuviškos pirkios būtų pavertę rūsioška ir išgamos tavyje būtų susisukę su au gūžta.

Dabar tai tikrai paskutinį kartą aplankiau gimtuosius namus, nes jie jau pavirto pelenais. Pabūdas vėjelis, kaip kunigas Polena dieną, apžarstė mane gimtosios pirkios pelenais, pavėlkė gimtųjų namų degėsiu kvapu veidan.

Nebėra motinos - ji ištremta į Sibirą; nebėra gimtųjų namų - jie pavirto pelenais. Tai ką gi man bedaryti, palikus be gimtųjų namų, be motinos? Argi aš turiu, kaip nuplėktas kūdikis, sukniubti prie gimtojo židinio pelenų krūvos, lieti ašaras į teberusenantią ugnį? Ne! Aš privalau kovoji iki paskutinio atodūsiu, aš privalau atkeršyti priešui ne tik už motinos ištėrimą, bet aš privalau keršyti už visus ištėmtus lietuvius.

už visas sudegintas sodybas, už draskomą Tėvynę. Tegu nesidžiaugia priešas savo niekšiškas darbais, nes visi tie grėsinimai nebaisūs! Aš viskam pasiryžęs ir, jei reikės, be jokios baimės dėsiu savo gyvybę ant Tėvynės aukuro ir sukštytą pekeltą galvą mirsiu. Bet mes nevergaušime tai laukinei tautai, nenėšime jos vergi - jos naštos. Išvaduosime ir prikelsime sumindžiotą Tėvynę ir apkaišysime jos galvą žiedais ir papuošime trispalve.

~~~~~

S a n a n a .

ZVAIGŽDĖMS MIRGANT

Regiu - pedangėj žvaigždės mirga,
Taip nuostabiai, švelniai...
Kodėl tu, broli, bėrą žirgą
Paglostęs pravirkai?

Ar skubenčios jaunystės gaila?...
Bet ne, - neatsakyk!
Man jau pasakė žvaigždės bailios
Šią paslaptį nesyk.

Ne tavo juodbėris žirgelis,
Ne tavo šie laukai:
Skurdus benamio mūsų kolias,
Nes tėviškėj - vergai...

Tautiočio šiandien liūdną veidą
Vien ašarėlės plauja.
Į žemė mūs nagas suleido
Kolchoziška šunauja.

Tikiu, dėl to žvaigždutėm mirgant,
Taip nuostabiai švelniai,
Paglostęs mylimą žirgą,
Tu, broli, pravirkai.

~~~~~

JAUNYSTĖS PASIRYZIMU

Kiekvienos pilietis pareigą Tėvynei stato pirmoje vietoje, laiko kilniu, šventu dalyku. Jis su pasišventimu ir meile nenuilsdamas kovoja dėl jos geresnės ateities, kovoja dėl jos laisvės ir yra pasiryzęs dėl jos aukoti net gyvybę, kuomet jai grėsia pavojus. Daugiausia pasišventimo ir pasiryzimo galima parodyti ne leidžiant saulėtąs kūdikystės dienas, ne pa-linkus nuo senatvės neštos, bet žy dint jaunystei. Tad, jaunuoliai ir jaunuolės! Juk šiandien žmogėdros iš laukinių dykumų visi suplūdo į brangią mūsų Tėvynę ir minta mūsų brolių ir seserų krauju. Juk jie savo gruboniškais nagais baigia draskyti Tėvynės veidą... Tad, šiais žiauriais laikais, siaučiant audros ir vėtroms, ar tu pasiryzęs eiti prieš tą netikėtumą srovę, ar nenuleisi rankas ir nenustosi paskutinės vilties, matydamas, kad prieš tavo akis stovi sunkūs ir svarbūs uždaviniai? Ne! To neturi būti. Taip nepasielgs tikras patriotas, taip nepasielgas laisvę mylintis žmogus, taip nepadėrys tikras Tėvynės sūnus-dukra. Reikia su šypsena ir kovos daina žygiuoti gyvenimo vieškeliu, nors aplink ir siaučia beisiausios audros, nors žaibuoja žaibai, dunda griaustinis, nors priešas pasivertęs įvairiausiai galvijais mėgina kiekvieną žingsnį pastoti tikrąjį kelią ir nuvesti šunkeliais. Juk munyse jaunystė, o jaunystė - tai ne vien kūno jaunystė. Tai dvasios galia. Tai pasiryzimo stiprumas. O pasiryzimo dėka viską galima padaryti. Mes esame jauni - jaunystė nežino kliūčių, niekas negali sutrukdyti jos užsibrėžtojo tikslo. Tad mes, matydami tokią suvargintą Lietuvą, stokime į garbingąsias laisvės kovotojų eiles. Mes stenkimės

kuo greičiau išklaidyti rūkus, kurie kasdien storėja nuo lietuvių ašarų ir kraujo garų. Stankimes kuo greičiau išvaduoti Tėvynę iš vergijos, kad motinų suvytusius veidus ir prigesusias akis, beraudant žuvusio sūnaus, kad liūdesio šešėlis pakeistų šypsena, kad jos, nors gyvenimo iškankintos, dar galėtų pasidžiaugti laisva Tėvynė, o daugiau jos niekuomet nebaliėtų ašarų dėl pačioj jaunystėj palūžusių sūnų ar dukrų, bet su džiaugsmu laimintu jų didvyriškus žingsnius, nes jie ir *AN* jūs, jų garbingų darbų tęsėjai, apvainikuosite Tėvynę vėl nevystančiu laisvės vainiku.

Priešas, jaunuoli, tavęs neapleidžia kiekvienam žingsnyje ir savo "maloningas" ranka saugoja. Jis, kiek tik begalėdamas, žalyoja Tavo dvasią, naikina tavo kilniausius jausmus. Priešas nori tave prisiveilioti, o paskui, iščiulęs visą kraują, kaip voras musui, išmesti laukan. Nors lietuviai nuo pat seno narsūs, atkaklūs ir nepasiduoda svetimai įtakai, tačiau mūsų tarpe pasitaiko ir išgamų, bet tu, išgama, tu Tėvynės juode, negalvok, kad tu visą laiką būsi reikalingas priešui. Ne ir dar kartą ne. Priešas išnaudos tave iki maikšnumo, o paskui... tu būsi jam nebereikalingas. Kai Lietuva bus laisva tu galėsi staugti, kaip rugų šuo, bet vietos tau čia nebebus. Tad, jei ir buvai priešų suklaidintas, nuėjęs ne tuo keliu, kurio šaukė Tėvyvė, grįšk į tikrąjį kelią, į ištikimųjų sūnų ir dukrų tarpą ir atpirk savo padarytą klaidą. Suklysti galima kiekvienam, bet svarbu nepasilikti paklydusiam, o išklaidos pasimokyti ir į ją daugiau nebegrįžti.

Suaukpkime visą savo pasiryžimą ir energiją, visas jėgas ir tikrai atsidėkime Tėvynės vadavimui. Ne vienas nepalikite kurčias Tėvynės šauksmui, nenusigręškite nuo kruvinoš tėviškės

O kaip bussmagu, kuomet Tėvynė bus laisva, kurie jūs jausitės tada laimingi. Tik netūnokite, vietoje, neleiskite brangios jaunystės vysti, girdint nenutrūkstamus raudojimo akordus. Tai, jaunystės pasiryžimu, pirmyn!

~~~~~

T a u t m y l ė

V A L I A

Netik atskirų žmonių, bet ir visuomenės gyvenime valia turi didžiausios reikšmės,

Stiprios valios žmonės be jokios pagalbos, nugali didžiausias gyvenimo kliūtes, išcina aukštus mokslus, tampa garbingais žmonėmis. Mokslo genijai, o ypač organizatoriai, yra atsinešę su savim netik nepaprastų dvasios turtų, bet ir daugybes kliūčių nugalėję. Pareigas gerai atlikti yra labai sunku. Žmonijos karžygiai paprasčiausiąs darbus atlikdavo su nepaprastu darbo kropštumu.

Nepoleonas stiprios valios dėka užkariavo Europą.

Jaunolis, gyvendamas pavojingiausią savo amžiaus laikotarpį, turi daug užsimojimų, tikslų, bet nevisuomet juos pasiekia. Tam reikia atsparumo, o atsparūs būsim tik apsišarvavę tvirta valia, kantrumu. Šiandien mūsų tauta stovi prieš didžiulius uždavinius. Jos gyvenime pletojasi daug blogybių, daug žaiždų, kurių nepašalinus, nei dabar, nei ateity tu uždavinių neįvykdysime. O mūsų uždaviniai - aiškūs.

~~~~~

KAD PAVASARIS NEBUNDA

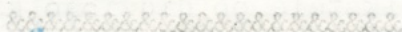
Siaus pavasariniai vėjai.
Sniegas mums lipdys akis...
Žemė! Kiek Tu iškentėjai!
Ar ilgai keši vis?

Aš girdžiu nūn Tavo skundą,
Tylų skundą iš gelmių,
Kad pavasaris nebunda,
Laisvės taip ilgu, ilgu...

Skundžias Tavo kloniai platūs,
Verkia asarom beržai.
Slenka tyliai metų matai,
Klausia vis ar dar ilgai?

Ar ilgai dar slėgs krūtine
Priešai tėviškės šventos?
Ar ilgai tišonai mindys
Krantas Minijos, Ventos.

Aš girdžiu nūn Tavo skundą,
Žemė, Tu miela, šventė -
Kad pavasaris nebunda,
Verkia Minija, Venta.

M a i r o n i s

KOVOJANČIAI TAUTAI

? Gyvenimas yra nuolatinė kovą. Gyventi - rei-
škiakovoti: kovoti su visu piktu, kuris trukdo
kūriniai naudotis Kūrėjo duetomis prigimties tei-
sėmis- laisvai, kitiems nekenkiant plėtotis savo
fizines ir dvasines galiąs. Šiom neginčytinom
teisėm ginti, kaip Dievo įdiegti teisingi, bet
grėžti prigimties įstatymai moko, leistas prieš
užpuoliką panaudoti net pačias žiauriausias prie-
mones. Ginant savo gyvybę, nekaltybę, savo bran-
gų turta, savo Tėvynę, jei kas neteisėtai į juos

.kėsinasi, leista žmogui net užpuolimą užmušti.
Kova - gyvybės žymie; nebekovoja tik miręs - la-
vonas.

Tauta, kaip ir atskiras asmuo, yra gyvas so-
cialinis organizmas, kurį sudaro vienos kilmės
žmonės. Ji yra tol gyva, kol atsiranda iš jos
narių tarpo asmenų, kurie pasiryžę už ją ir jos
idealus kovoti ir mirti. Tos tautos ir idėjos te-
mirgta, už kurias niekas nenori aukotis - mirti.
Taip žuvo galingoji Romos imperija, kurios pilie-
čiai išlepo, paskendo malonumo loškojime ir vengė
aukų.

Mūsų tauta maža, ir Apvaizda jai skyrė pavo-
jingą ant žemės vietą - būti tiltu tarp Rytų ir
Vakarų, bet kartu davė jai ir garbingų sūnų, kurie
napabijojo amžiais, sunkiausiose momentuose už ją
aukotis ir mirti. Neveltai V. Kudirka Tautos Him-
ną pradėjo žodžiais: "Lietuva Tėvynė Mūsų, Tu did-
vyrių žemė"... Du plešrūs kaimynai - rusas ir vokie-
tis - ištisus šimtmečius stengėsi sunaikinti mūsų
tautą, nevengdami jokių priemonių. XIX-to šimta-
čio pabaigoje Europos mokslininkai ėmė domėtis Lie-
tuvų tauta, kaip mirusia, ir rošėse tai kultūrin-
gai tautai atminti prie Baltijos pastatyti pamėn-
klą. Bet baisiai apsiriko. Kaimo lūsnelėse likusi
lietuviškumo kibikštėlė po didžiojo karo įsilieps-
nojo į didelę ugnį, nedidelis pasiryžėlių savano-
rių būrelis išėjo aukotis už svetimųjų nuniokotą,
vos gyvą, Tėvynę. Ir parnešė jai laisvę: parodė
visam pasauliui, kad Lietuvių tauta dar gyva.

Po 22-ųjų laisvės metų mūsų Tėvynei atėjo vėl
baisios siaubos dienos. Tas pats senasis maskolius,
tik labiau sugyvuokėjęs ir apsiginklavęs technika,
puola ją vėsu įsiutimu. Tačiau, ji nežus, nes
netruksta jai garbingų Tėvynės sūnų ir dukrų, ku-
rie drąsiai eina už ją aukotis ir mirti. Šiandien
yra tokių ne kelėtas, kaip anuo met, bet tokiais
yra visi lietuviai, išskyrus kelis išsigimėlius,

tarsi nereikalingas votis svoikame kūne, ar nu-
džiūvusias šakas, apie kurias netenka nei kalbėti.
Šiandien tarp lietuvių nėra jokio - nei turbinio,
nei religinio, nei politinio skirtumo, kurį oku-
pantas veltui stengiasi sukurstyti, kad lengvau
iveiktų suskaldytą tautą. Šiandieną, sprendžiant
tautos didybės klausimą, - gyventi arba mirti, vi-
sa tauta sudaro vieningą armiją, kovojančią su
raudonuoju rusiška nacionalistiniu okupantu. Vy-
rai ir moterys - nuo vaikų iki senio, visi kas
kuo gali, neša sunkią išsilaisvinimo kovos našta;
vienai neva/ prievartaujami ir niekinami/, laisvė-
je, kiti kalbėjimuose bei ištremime, tretį su gin-
klu rankoje. Ir visi gyvena viena mintimi - lai-
sya ir nepriklausoma Lietuva. Tai yra dvasinė tau-
tos gyvybės jėga, kurios jokia galybė, jokia bru-
talumu negalima nugalėti tos plieninės, vieningos
lietuvių tautos pastangų, negali veltui žūti ir,
kaip istorija rodo, niekuomet nežūs. Tai patvir-
tino ir sena žmonijos išminties taisyklė: "Vokš
Populax, vokš Dėi" - Tautos balsas yra Dievo bal-
sas.

Prisiminė sunkias praeities dienas, semda-
mies iš praeities tvirtybės, ištvermingai neški-
me sunkią išsilaisvinimo kovos našta, tvirtai ti-
kėdami a. a. prof. Pr. Deliminkaičio, prieš laiką
dėl bolševikų kankinimo apžeidus šį pasaulį, žo-
džiai: "Kiekvienas šimtmetis, kiekviena gentkar-
tė, daugiau ar mažiau yra paliesti kryžių ir su-
krėtimų. Tačiau, jokiose aplinkybėse negali būti
jokios nevilties, kurioje nebūtų atramos taško".
Ir dabarties įvykiuose matyti ganantys nauji lai-
kai, kuriose teisė ir teisingumas, seilė ir
tautų bėžiulystė bus ne fikcijoms / tūsčiomis
svajonėmis/, bet naujo gyvenimo pagrindais/
dvasia ir formomis,

.....

V i l i j a

X

X X

Ar matei, kaip neša skausmo debesėliai,
Juodo liūdesio jie lig kraštų pilni.
Virš Neris baltas mėnuo pasikėlė
Ir užnigo jau pavargusi vilnis,

Neliūdėk, broliau, kad žvaigždės žemen byra
Jų ir taip daug mūsų džiaugsmui pasiliks.
Verkia, užauja pakalny aukštos girios
Žemėje meldžiasi juoda naktis.

Tegu bėga juodos dienos, tegu plaukia,
Mūsų gi - nenusineš kartu tolėn!
Ant pasvirusių klevų, ant lygaus lauko
Toj vėsi, vėsi raša tyliai nulys.

Tu matai, kaip ten nuskrejo debesėliai,
O jie buvo juodo liūdesio pilni.
Mėnesėnoį snaudžia vandenys ir vėjas
Ir sapnuoja jau nurimus vilnis.

/PR Nr. 4/

~~~~~

A u d r a

KAS ŽŪVA DEL LAISVĖS - NEMIRŠTA

Svárbiausias dalykas žmogaus gyvenime yra
laisvė. Kaip paukštis neturėdamas erdvės nega-
li parodyti savo galios, taip ir žmogus: jeigu
jis neturės laisvės, niekuomet negalės pasiseikš-
ti savo gabumais, negalės kultūreti, negalės nie-
kuomet padaryti tai, kas jam būtiniausia ir kas-
dieniška.

Lietuviai! Šiandieną kaip tik mes neturime
laisvės, Šiandieną mes esame uždaryti mažytėje
narvelyje ir negalime nei pajudėti: priešas mus

apkaustė iš visų pusių... Tačiau, mes netūpčio-
kime tame narve, trokšdami išvysti laisvę, bet
visi vieningai ir su pasiryžimu gerai pasijudin-
kime ir to narvo sienos subyrės. Nelaukime, kad
kas nors mus išlaivintų. Mūsų tarpe pasitaiko
dar ir bailių. Jie taip pat trokšta laisvės ir
norėtų dirbuotis Tėvynės labui, bet jie kovotų ta-
da, jeigu nebūtų jokie pavojaus, jeigu jų niekas
nepersekiotų.

Lietuvi, gėdžkis toks būdamas. Juk tik per
kovos, per pasišventimą ir aukas tegalima atkovo-
ti laisvę, o jeigu tu rūdysi, kaip geležgalis,
nūmestas į purvyną, tai iš tavęs Tėvynė nosulauks
jokios meilės, jei nebūs iš tavęs jokios naudos.
Salin bailumas! Juk mūsų bočiai nebuvo bailus,
juk didesnė lietuvių dalis šiandien taip pat ne-
bailiai ir iš meilės išvargintai Tėvynei aukdoja
skaisčiausias žiedais pražydusią jaunystę. Juk
tik iš pasišventimo daugelio didvyrių kūnus, kaip
palaužtus ažuolus pridengia gintosios žemės ve-
lėna. Jie nebuvo bailiai ir jie nemirė: jie tik
žuvo dėl Tėvynės laisvės, jie žuvo todėl, kad
mylėjo Tėvynę. Tegul jų pasišventimas ir drąsa
išskalido jūsų baimę ir jus, supratę tų didvyrių
darbus, eikite pramintais jų keliais, gaivinkite
Tėvynei nuvytusią laisvę, nebijokite, jeigu tek-
tų ir žuti. Šiandien, tikrai, tų didvyrių kūnai
slėgiami smėlio slėnio, o jie jų darbus ošia
budėtojos eglės, pušys, šiandien juos priešas nie-
kina, bet gerai žinokite, kad isauš Tėvynei lai-
svės valanda ir tada mes pagerbsime didvyrių, da-
bar apaugusius rikžolėmis kapus. Pamatysime jų
nuveiktus darbus Tėvynei ir didžiulėmis jų drąsa
ir pasišventimu. Jie žuvo nuo niekšiškos priešų
rankos, begindami gintosios žemės kampelį, jie
žuvo bebaimės ir jie užvisus pasišventimus amžiais
liks gyvi lietuvių širdyse, jų vardai iš lūpų į

bus kartojami anūkams, ir visi su pagarba ir meile lenks galvas atėję prie jų kapo. Kiekvienam lietuviui tegu nebūna baisu mirti dėl Tėvynės, te nebūna baisu paaukoti savo mylimai Tėvynei pasakutinio atodūsiu, negaila raudonos kraujo srovės atgaivinti suaindytą Lietuvos žemės veidą. Tai be jokios baimės jausmo kovokime dėl Tėvynės laisvės, nes visi, kurie dėl jos žūva - likss gyvi amžinai!

~~~~~

Ž i e ž u l a

TĖVYNEI ŠAUKINAT

/Penkių metų žiezirbos/

Metai pirmi

Žydais į buobes neisime!
Tautos nusistatymas.

Tik aušo. Tik ką žmonės rengėsi atsipagirioti iš po vakarykščių atlaidų ir eiti prasikulti rūgių sėklai, kai mes pradėjome naikinti specialiai tam reikalui iš apskrities išsiųstą batalioną, - neprašyti užsiprašė iš mūsų sau ugnes krikšto. Nešasi miešionys per dvaro kopūstus griūdami, o jų skudurliai tik lapatoja, tik vapsi. Pasišokėdamos nuo kotų kopūstų galvos su jų galvočiais lyginasi, - nepratę dar kovoje, tai mūsų kulkosvaizdžiai vis ima per žemai - tik kopūstų galvas kerte. Mes valgyti tada turėjome kiek reikiant, tai jų pavyt ir negalėjome, - grįžome karo reikmenimis apsunkę. Nutarėme palaukti kontrpuolimo.

Svečius nuvijus, endarokus pasikasojusios, raudonomis blauzdom, pas mus atžalibavo bobos.

- Vai, Jėzau! Dievuliukau! Nevidonai jūs! - Paleido gerkles, kaip girtas ruskis armoniką, ir rėkia, visus šventus į pagalbą šaukiasi. - Nuo ka-

ro trobelēs paliko, tai dabar jas sudēgins, - ant galo pagaliau uzsiraudojo. Pradējom su jo - mī s ir šiaip ir taip tartis, o jos to ir te - laukusios:

-Kūnos! Šluotomis šiemis piemenims piena nuo lūpū nušluostykime! Matai gi, paršai, va'džia nūgriauti prasimanē! Kur gi tai girdēta! Na, kaip sau nenori, bet ant greitosios su visais mums nenumatytais klausimais apsisprēsti buvo nelengva. Kas svarbiausia - pirmi žingsniai kovos, - čia prestižo klausimas ant kortos pastatytas. Visgi laimėjome iš mūsų pusės nusiloidimas: su bobomis kariauti atsisakom, - pasitraukom į pakrūmes ir užėmēme neutrales pozicijas.

Dabar atsirado ir vyrai. Bobų ir jie pasisaugodami, kūno ir dvasios sustiprinimą atsinešē. Iš jų sužinome, kad apyaušriū su vyriausy - bės garbe atsisveikino kaimyninio valsčiaus galva ir tai, kad kito kaimyninio valsčiaus vyriausybiūkai perdaugā jau įsismaginę džiū - gauti, susilaukē batalijono į pagalbā, raudo - niesiems į armiją savanorius renka ir į miškus lįsdami. Sulaukē nakties, šitā džiaugsmā sudrebina me iki pat jo pamatų ir tuo - sekančią dieną girdime: pėsčiomis gražantus į apskritį batali - jonininkus jų valdžia ima ir į kalėjimą sodina. O teismas irgi jų ant greityjų ima juos ir nutei - sia, - kadangi, jų Tėvynēi šaukiant, jie ją iš - davē pirmā kartā, tai, pasigailējus juos jų tėvynės saugotojai tepasūdē aštuonis metus sun - kiųjų darbū. Į batalijonininkų vietā siunčia - ma kariuomenē.

- Kas vergia, tas engia, - šypsomies. Ta pačią naktį raunamies jau iš mums padovanoto kariško aprūpinimo.

Vankia, ty! - nemitę iš Krimo pėsčiomis atēję prie mūsų draugais kalbinosi.

- Da, ja, - atsakai anam ir dar į tą pusę iš automato pagroji.

Tada vankios tyli. K

Kai atėjo diena su visa savo šviesa, tada pasirodė vankios ką gali: važinėjasi po arimus amerikėnkėmis, kaip ponai mašinose supasi, ir, kad gi jau atsišaudė, tai kiek tik jiems gana.

Noveltui: du vyrus, kurie dar nežinojo, kad ruskius pamačius reikia bėgti arba prieš juos kovoti, pasigavę nusizežė į vaisių. Vėliau iš tų vyrų giminės gavo laiškus, kuriuose rašė, kad jei jų giminės dar Dievą myli, tai, verdan artino mėlės, teatsiunčia jiems maisto į drausmės batalijoną. Nuo šito laiko, kariuomenės daliniams nuolat keičiantis, prasidėjo mūsų džiaugsmingas tarybinių tautų brolišką šeimą. Mes, irgi nuo šio laiko pradėjome normalų tarybūnamos šalies žmogaus gyvenimą. Netrukus sužinojome ir tai, kad vienas batalijonininkų pakrikątytes savo mamai pasakojosi:

-Taigi, davė! Vijosi kaip šunis. Žinai, mamyt, kad gal ir pasiutusią šunų žmonės taip nepala, kaip mus nušveitė.

O į kalėjimą sėsti išeidamas ir tai pasakė:

-Mamyt, kol gyvas žmogumi būsiu, jokia jėga manęs į batalijonininkus nebegrąžins.

- Atleisk, jiems, Viešpatie, nes jos nežinojo, ką darė! - Tai girdėdamas pagalvojau apie bobas.

Metai nauji.

Maišos maldos su keiksmiais
Tautos pranašas.

Su naujais metais atsirado ir žiema. Nė vienas iš mūsų ji daugiau nevienam kei kei nagnai bė, ngu ausis ir nagus, bet kautynėms sąlygu nesirokam, - kai tik visuomeninio tarto kolektyvizatoriai ant mūsų stovyklaujančių užsiveria, tai kuris nors iš jų ir gieda:

- Broliukai, manęs tai jau nešauki. Tik vakar

išpažinties buvau. Mano tėvas už bekona į stribus įrašė tik nuo kariuomenės gelbėdamas...

Trečią dieną ulbaunam į savo pusę ruskius, - vieną iš mūsiškių dalinių baigia užgulti majorą. Papuošė: per vieną dieną visoj savo didybėje nužalbavo net trijų valsčių kolchozų tvorėjai. Kadangi valdžia unoro pamesti negali, tai ir praskydo: majorui vijus vienus, dabar, pasidalinus į leitenantus, valdžia vejasi trejus.

Apskrities valdžia tuoj susipranta, dėl to prieš liaudį apšaukė vietininkus, kad Lietuvoje kolchozai yra anų išgalvojimas. Iki kas nors nubaus kaltus, abi pusės, pasitarusios, pasitraukė į savo isitvirtinimus. Pertraukos metu, tarp valdžios pasiskelbusių ir tas pareigas einančių prasideda diplomatiniai sąlyčiai, aišku, be vyriausybės žinios. Ar tik ne šituos vyriausybės isakymus, apskrities valdžia į raudonligę be - linkstantiems nutarė padėti visu savo svoriu. Padėjo - ar penki parsinešė savo galvas. Visi kiti sunkvožimiais ir poriniais į namus sugražinti tikrai laudoni. Už tai jų draugus pradėjo plė - mais mėtyti.

Dabar, mano mieli, prasidėjo tikra armiderio ramybė. Visai jau liko panašu, kad skrebynas eis į miškus, o partizanai nuo banditų iš miestelių gins Lietuvą. Tik tuo laiku, ant visų, kaip nebaigtas prisipildyti maišas, užsiraukia žinia:

- Karas pasibaigė...

Po dviejų savaitių ruskiai iš Lietuvos išsikrausto! -lyg iš to ne visai pilno maišo su šita žinia pradėjo liūsti "partizana", - Tėvynei šaukiant, jai vaikai su pagalba pavėluoti bijo. Ir, kaip pavasarį, visi pašaliai sugrojo:

- Po dviejų... Po dviejų... 15... 5, - ir taip be pertraukos amžinai turevojant:

- Ruskiai! - Kaip akis išdegę, bėgdami per

kaime šaukia vaikai.

- Ruskai! - sikteli klėtyje ir pakluonėmis nudunda.

- Ruskiai! Į slėptuvę, jas turintieji išmunka, savus nubaltina.

Ar iš peklos jų čia tiek ir imasi! - Įvairių spalvų lankeliais kepurėtus sekdami, stebisi partizanai.

Ne amaras - pilkasai maras Lietuvą siaubia. Pokarinį lietuvių kulkosvaidžiūšs sveikina. Nuo - lat permirkęs nagus, bet jaunos tautos karžygių kraujo nuplauti negali. Ten, prie degančio namo, nušautos žilagalvis tėvas, - jis žaliasiankiams įtartinu rodėsi. Prie pradalgijų užsnūdęs amžinu miegu užmigo nuo raudonsiūlio Vankos - jei dieną miega, tai naktį banditavo.

- Tau, motin, savo skausmą pavedu... - Drebančia ranka motulė gėlių puokštę prie Marijos altoriaus padėjusi, karčią ašarą nuryja. Tik ji viena pažino vianturčio auką, kuris einantiems į bažnyčią, nuo miestelio grindinio kelbėjo, - Marijos žemę gyniau! - Ir, pažinus sūnų, ji sau vienai tik galėjo pasakyti.

Ašarom apsipylus moteriškė nuo raudonos tribūnos amžinu motinos kerštu grūmojo jos sūnaus gyvenimą suėdusiems.

- Jis didvyriu žuvo, Berlyną vaduodamas! - Sūnaus medalį leitenantas motinai segdamas didžiu balsu kalba, tuo turteikius moteriškai pasididžiavimą, jos ašaras nušluosto.

Ne, bobule, čia tau jau nebe devintinės. Partininis iš visų kooperatyvo vedėjas Ickas baigia pasivyti girtutėlį partizaną, - medalis už tai jam kaip gyvas kkyse žaibuoja... Pirmasis grįšęs, jisai levono ištroškursius guodžia:

- O jums partizanas... Girtas... pagoit!

Jam kaip pakilo, tai juoda, juoda... aš pirmutinis iš visų bėgti, anam mane vyti. Aš jam vingi vingi, anie mane capt ir niu, aš jam ir pabėgau. Ūū... doigioj miestely ir aš gins, bet jam partizanų doigioj gaudyt aš jam doigioj neesž... Ickeli trečią dieną dar vienas persekė, visi kiti tupi, kaip sena pirtis.

Kad tai būtų pirmas ar paskutinis šitas nutūpimas. Kiek nespėjo skrebai nuo žvyrduobės palaidotų partizanų vainikus plėsyti, tiek nespėjo draugų su bažnytine procesija pakasti. Kad visuotinė panika nekiltų, kad taip bažnyčios būtinumo žmogui netvirtintus, galiausiai savųjų rankomis draugų lavonus į liūnus neria.

Abgula ruskiai miškus, iš kulkosvaidžių šaudė, iš minosvaidžių pliekia, tada galutinai "įbaitytus" partizanus per garsiakalbius graudena iš šių tankumynų išlįsti. Negi anie šventa dvasia gyventų. Kaip iš visur, taip ir čia, atvirus kelius randa.

- Kur gi dabar jie! Plačiai lūpas atmetę rusai į tuščius namus vėpso...

?! - Vietiniai į kuorą mesdamiesi, baltomis dairosi,

Ne. Tokio džiaugsmingo mažos Tėvynės prisijungimo prie didžiosios motinos ir kiekiausias protas pervirškinti negali, - vienintelė išeitis: valdžia visiems prasikaltusiems paskelbė amnestiją - registraciją.

- Kad tave perkūnelis! - Iš džiaugsmo gaidukais pragydo tarkininkai, tik, kad jų džiaugsmo nepaloistų vėjais tie, su kuriais prie progos už viską atsiskaitė; nuo to apsidrausdami, regis, ruošiasi skrebaus.

- Ačiū Dievui! Iškentėjom! Atsiduso mamyčių cukerkytės, iš urvelių su piorninkėliais išlįsdami registruotis tėvų jiems užpiktose tarnybose.

Registracija palenkė tuos, kurie ne vien savo galvą ant pečių nešiojo. Prieš kietą gyvenimo

